

Dronk u het afgelopen jaar wel eens 4 of 5 alcoholische eenheden op een dag?

Het gezegde 'Je drinkt pas teveel als je meer drinkt dan je eigen huisarts' lijkt niet meteen geschikt als screeningsinstrument om problematisch alcoholgebruik vast te stellen. Het Amerikaanse *National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism* (NIAAA) beveelt 1 screeningsvraag aan om ongezond alcoholgebruik vast te stellen: 'Hoe vaak in het afgelopen jaar dronk u x of meer alcoholische eenheden per dag?' De x staat bij mannen voor 5 en bij vrouwen voor 4 en een antwoord van eenmaal of vaker ziet men al als positieve score. Deze screeningsvraag voor ongezond alcoholgebruik werd nu gevalideerd door bij 286 volwassen patiënten uit de huisartsenpraktijk het antwoord hierop te vergelijken met de uitkomsten van de (langere) gevalideerde vragenlijsten en instrumenten voor ongezond alcoholgebruik. De screeningsvraag had een sensitiviteit van 81,8% bij een specificiteit van 79,3% om ongezond alcoholgebruik op

te sporen. De testkarakteristieken voor het aantonen van een huidig alcoholprobleem waren respectievelijk 87,9% en 66,8%. De screeningsvraag was daarmee gelijkwaardig aan het langere AUDIT-C-instrument, dat aan de basis staat van de *Five Shot Test* die is opgenomen in de NHG-Standaard Problematisch alcoholgebruik. Als lezer zult u ook ongetwijfeld beamen dat een positieve score op de screeningsvraag uit dit onderzoek al snel is behaald. De auteurs benadrukken derhalve dat de screeningsvraag de groep patiënten identificeert die mogelijk hoeveelheden alcohol nuttigt die risicovol zijn voor de gezondheid. Bij een positieve score op de screeningsvraag ligt meteen het consult open en kunt u kijken of dit ongezond gebruik tevens problematisch gebruik is door nader in te gaan op de frequentie en hoeveelheden drank, verwante problematiek en mogelijke oplossingen. Die ene screeningsvraag kan dus best eens een



Foto: Shutterstock/Danilo Moura

aardige en tijdsefficiënte blikopener blijven tijdens het spreekuur.

Jochen Cals

Smith PC, et al. Primary care validation of a single-question alcohol screening test. *J Gen Intern Med* 2009;24:783-8.

ICS bij matig ernstige pseudokroep: tijd voor onderzoek?

De NHG-Standaard Acut hoesten (2003) beveelt eenmalige toediening van corticosteroiden aan bij matig ernstige pseudokroep. De keuze zou gaan tussen orale of intramusculaire toediening van dexametason (0,15 mg/kg) of inhalatie van 2 mg budesonide per jetvernevelaar, dan wel 5 tot 10 pufjes corticosteroid per dosisaërosol met voorzetkamer. Volgens een gedetailleerd literatuuronderzoek van Lenny et al. over medicatie voor luchtwegaandoeningen bij kinderen zijn corticosteroiden effectief bij pseudokroep. Dit blijkt uit een korter verblijf op de EHBO, minder ziekenhuisopnames en minder herhaalcontacten. Zowel de orale als de intramusculaire toedieningsweg voor corticosteroiden bij pseudokroep is beter of even goed als die via inhalatie.

Volgens één onderzoek is dexametason mogelijk meer werkzaam dan prednison. Er zijn geen onderzoeken gedaan naar het verschil in effect tussen eenmaal en meerdere malen toedienen van corticosteroiden. De werkingssnelheid van corticosteroiden bij pseudokroep is groot. Hieruit kun je opmaken dat corticosteroiden werken via vasoconstrictie in de mucosa van de luchtwegen. Toevoeging van budesonide per inhalatie aan dexametason per os tijdens opname in het ziekenhuis had volgens 1 onderzoek geen meerwaarde. Bij kinderen die waren opgenomen met matig ernstige pseudokroep (n = 66) was verneveld budesonide even effectief als adrenaline. De meeste gevallen van pseudokroep die onder de aandacht van de huisarts

komen, hebben een niet-ernstig beloop en behoeven opname noch medicamenteuze behandeling. Bij meer ernstige gevallen is orale of intramusculaire toediening van corticosteroiden de aangewezen behandeling. Op basis van de huidige kennis kan de behandeling van de minder ernstige gevallen van pseudokroep met ICS rationeel zijn. De huisartsenpost is de aangewezen plek voor placebogecontroleerd onderzoek naar de behandeling van matig ernstige pseudokroep met ICS.

Ben Ponsioen

Lenney W, et al. Medicines used in respiratory diseases only seen in children. *Eur Respir J* 2009;34:531-51.